

ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ

У Х В А Л А ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

02 грудня 2015 року

м. Київ

Колегія суддів судової палати у цивільних справах
Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і
кримінальних справ у складі:

головуючого   Кузнєцова В.О.
суддів: Ізмайлової Т.Л.,   Кадєтової О.В.,
                          Мартинюка В.І.,   Наумчука М.І.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні цивільну справу за позовом Босого Юрія Миколайовича до Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення про поновлення на роботі, виплату заробітної плати за час вимушеного прогулу в зв'язку з незаконним звільненням та за час затримки виплати належних сум при звільненні, донарахування і виплату одноразових і щомісячних премій, вихідної допомоги, перерахування розміру середньої заробітної плати за час вимушеного прогулу у зв'язку з незаконним відстороненням від роботи, за касаційною скаргою Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення на рішення Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 25 лютого 2015 року та ухвалу апеляційного суду Київської області від 29 квітня 2015 року,

в с т а н о в л я з:

У грудні 2014 року Босий Ю.М. звернувся до суду з вищезазначеним позовом, посиляючись на те, що наказом Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення (далі – Концерн РРТ) від 12 листопада 2014 року № 87/ок його було звільнено з посади начальника внутрішнього аудиту Концерну РРТ на підставі п. 1 ст. 40 КЗпП України, у зв'язку із скороченням чисельності та штату працівників.

В Концерні РРТ створена і діє Об'єднана профспілкова організація до складу якої входить первинна профспілкова організація Концерну РРТ, членом якої є позивач.

Позивач вважає, що його було звільнено незаконно, оскільки згоди на його звільнення відповідач від даної профспілки не отримав, а тому просив визнати незаконним та скасувати наказ Концерну РРТ від 12 листопада 2014 року № 87/ок про його звільнення з посади начальника внутрішнього аудиту Концерну РРТ та доповісти на попередній роботі.

При цьому, позивач вважав, що йому безпідставно не нараховані та не виплачені одноразові премії в розмірі: 5 365,00 грн до Дня Незалежності України, 5 365,00 грн до Дня працівників радіо, телебачення і зв'язку; 2 682,5 грн до Дня Конституції України, що підтверджується розрахунковими листками за червень, серпень і листопад 2014 року.

Крім того, у травні-вересні 2014 року позивачу зменшено розмір щомісячної премії, що передбачена п. 5.12 Колективного договору, за основні результати виробничої та фінансово-господарської діяльності із 100% до 50%, у зв'язку з чим йому не донараховано та не виплачено відповідно в травні 2014 року – 4 598,58 грн, в червні 2014 року – 4 235,54 грн, в липні 2014 року – 5 365,00 грн, в серпні 2014 року – 5 131,74 грн та у вересні 2014 року – 2 011,88 грн, що підтверджується розрахунковими листками за травень-вересень 2014 року.

Також відповідно до наказу Концерну РРТ від 12 листопада 2014 року №87/ок йому нарахована та виплачена вихідна допомога в розмірі 6 703,43 грн. Відповідно до розрахункового листка за листопад 2014 року вказана допомога розрахована із врахуванням середньоденної заробітної плати позивача в розмірі 297,93 грн. Розмір середньої заробітної плати розрахований із заробітної плати за жовтень 2014 року. Однак, відповідно до табелів обліку робочого часу працівників відділу внутрішнього аудиту Концерну РРТ за вересень і жовтень 2014 року він не працював і в нього не було жодного робочого дня ні у вересні, ні у жовтні 2014 року, а тому відповідно до Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 лютого 1995 року № 100, відповідач повинен був розраховувати середньомісячну заробітну плату виходячи із його заробітної плати за липень і серпень 2014 року.

У зв'язку з чим позивач вважає, що йому не донарахована та не виплачена вихідна допомога в розмірі 19 538,77 грн.

Крім того, позивач зазначав, що згідно з наказом генерального директора Концерну РРТ від 30 вересня 2014 року № 443 «Про відсторонення» його було відсторонено від виконання трудових обов'язків до закінчення розслідування кримінального провадження та обмежено доступ на територію Концерну РРТ. При цьому, відповідно до наказів Концерну РРТ від 14 серпня 2014 року № 362, 363 позивач перебував у відпустці з 15 вересня 2014 року по 26 жовтня 2014 року.

Про скасування наказу № 443 від 30 вересня 2014 року «Про

відсторонень» позивачу стало відомо лише 2 листопада 2014 року, коли він прибув на засідання профкому Первинної професійкової організації Концерну РРТ.

При цьому, як побачається із розрахункових листків за жовтень та листопад 2014 року при розрахунку розміру його заробітної плати за жовтень і листопад 2014 року відовідач виходить із того, що він працював у жовтні 2014 року 5 днів і в листопаді 2014 року 8 днів, що не відповідає дійсності і підтверджується таблицями обліку робочого часу працівників відділу внутрішнього аудиту Концерну РРТ за жовтень і листопад 2014 року, у зв'язку з чим позивачу не була виплачено та не вилучено заробітної плати за вимушений прогул в розмірі 19 075,81 грн.

Рішенням Бориспільського міськріонного суду Київської області від 25 лютого 2015 року, зміцненим без змін ухвалою апеляційного суду Київської області від 29 квітня 2015 року позов задоволено частково.

Визнано незаконним та скасовано наказ Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення від 12 листопада 2014 року № 87/0к про звільнення Босого Ю.М. з посади начальника відділу внутрішнього аудиту Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення 12 листопада 2014 року у зв'язку зі скороченням чисельності та штату працівників, п. 1 ст. 40 КЗпП України.

Поновлено Босого Ю.М. на посаді начальника відділу внутрішнього аудиту Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення з 25 лютого 2015 року.

Стягнуто з Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення на користь Босого Ю.М. середній заробіток за час вимушеного прогулу з 13 листопада 2014 року до 25 лютого 2015 року в сумі 63 618,00 грн.

В іншій частині позовних вимог відмовлено.

У касаційній скарзі Концерн РРТ просить скасувати рішення судів першої та апеляційної інстанцій, посилаючись на неправильне застосування судами норм матеріального та порушення норм процесуального права, та ухвалити нове рішення про відмову в задоволенні позовних вимог.

Заслухавши доповідь судді, дослідивши матеріали справи та перевіrivши наведені у скарзі доводи, колегія суддів дійшла висновку, що касаційна скарга підлягає частковому задоволенню, виходячи з наступного.

Відповідно до ст. 213 ЦПК України рішення суду повинно бути законним і обґрунтованим.

Згідно з вимогами ст. 214 ЦПК України під час ухвалення рішення суд вирішує такі питання: 1) чи мали місце обставини, які обґрунтовувалися вимоги і заперечення, та якими доказами вони підтверджуються; 2) чи є інші фактичні дані (пропущення строку позовної давності тощо), які мають значення для вирішення справи, та докази на їх підтвердження; 3) які правовідносини сторін впливають із встановлених обставин; 4) яка правова норма підлягає застосуванню до цих правовідносин.

Проте зазначеним вимогам постановлені у справі судові рішення не відповідають.

Ухвалюючи рішення про часткове задоволення позовних вимог, суд першої інстанції з висновками якого погодився й апеляційний суд, виходив із того, що позивача звільнено з посади начальника відділу внутрішнього аудиту Концерну РРТ на підставі п. 1 ст. 40 КЗпП України у зв'язку зі скороченням чисельності та штату працівників незаконно, оскільки профспівомовою організацією не настав згоди на його звільнення, що є підставою для поновлення працівника на роботі. Крім того, суди попередніх інстанцій вважали, що зобов'язані стягнути на користь позивача середній заробіток за час вимушеного прогулу з 13 листопада 2014 року по 25 лютого 2015 року. При цьому для обчислення середнього заробітку використовували заробітну плату за липень-серпень 2014 року.

Однак такий висновок зроблено судом без належного з'ясування дійсних обставин справи, прав та обов'язків сторін, належної оцінки наданих ними документів.

Відповідно до п. 1 ч. 1, ч. 2 ст. 40 КЗпП України трудовий договір, укладений на невизначений строк, а також строковий договір до закінчення строку його чинності можуть бути розірвані власником або уповноваженим ним органом у порядку, встановленому в статті 26 Конституції України, в тому числі ліквідації, реорганізацією, банкрутством або перереєстрацією підприємства, установи, організації, скорочення чисельності або штату працівників. Звільнення здійснюється, якщо неможливо перевести працівника, за його згодою, на іншу роботу.

Судом першої інстанції встановлено, що позивач перебував у трудових відносинах з Концерном РРТ, що підтверджується копією трудової книжки.

Згідно з наказом генерального директора Концерну РРТ від 12 серпня 2014 року № 378 «Про скорочення штату і чисельності працівників Концерну радіомобільних зв'язків та телебачення» з 13 листопада 2014 року скорочувалися чисельність та штат окремих підрозділів, в тому числі в тому числі в розряді начальника відділу внутрішнього аудиту, яку займав позивач.

Згідно з висновком позивача (майомделей 12 серпня 2014 року).

Наказом № 378 від 12 листопада 2014 року Ю.М. було звільнено з посади начальника відділу внутрішнього аудиту на підставі п. 1 ст. 40 КЗпП України у зв'язку зі скороченням чисельності та штату працівників.

Застаючи до суду з вказаним позовом, позивач посилався на те, що його було звільнено з порушенням ст. 43 КЗпП України, оскільки відповідач не отримав згоди профспівомової організації на звільнення.

Згідно з ч. 3 ст. 22 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» у разі, як за роботодавцем планує звільнення працівників з причин економічного, технологічного, структурного чи аналогічного характеру або у зв'язку з ліквідацією, реорганізацією, зміною форми власності підприємства, установи, організації, він повинен зв'язатися пізніше як за три місяці до запланованого звільнення надати керівним профспівомовою організацією інформацію щодо цих заходів, включаючи

15

інформацію про причини наступних звільнень, звільнень і категорії працівників, яких не може стосуватися, або терміни об'єднання підприємств, а також провести консультації з профспілками про заходи щодо збереження звільненим чи поверненню їх тільки до мінімуму або повністю зняття непридатних наслідків будь-яких звільнень.

На виконання вказаних вимог закону Концерн РРТ з 2014 року направив Первинній профспілковій організації Концерну РРТ повідомлення про скорочення штатних одиниць Концерну РРТ, в тому числі і посади начальника відділу внутрішнього аудиту Босого Ю. М., яке було вручено члену Первинної профспілкової організації Концерну РРТ Коваленку М.П. 12 серпня 2014 року (т. 1, л. с. 103).

Згідно з даними про Первинній профспілковій організації Концерну РРТ знайдено мабуть, що глава першої профспілкової організації Концерну РРТ з 12 серпня 2014 року, в тому числі посади, як вказано вище.

Відповідно до ч. ч. 1-5 ст. 43 КЗпП України, розірвання трудового договору з підстав, передбачених пунктами 1 (крім випадку пільгової підприємства установи, організації), 2-5, 7 статті 40 цього Кодексу, може бути проведено лише за ініціативою з боку виборного органу (профспілкового представника), первинної профспілкової організації, членом якої є працівник, крім випадків, коли розірвання трудового договору із зазначених підстав здійснюється з прокурором, працівником органу внутрішніх справ, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань України, Національного антикорупційного бюро України чи органу, що здійснює контроль за додержанням складового законодавства.

У випадках, передбачених законодавством про первинний орган первинної профспілкової організації, членом якої є працівник, розгляд у п'ятинадцятиденний строк обґрунтоване скаргові зазначена або уповноваженого ним органу про розірвання трудового договору з працівником.

Подання власника або уповноваженого ним органу має розглядатися у присутності працівника, на якого воно внесено. Розгляд подання у разі відсутності працівника допускається лише за його письмовою заявою. За бажанням працівника від його імені може виступати інша особа, у тому числі адвокат. Якщо працівник або його представник не з'явився на засідання, розгляд заяви відкладається до наступного засідання у межах строку, визначеного частиною другою цієї статті. У разі повторної появи працівника (його представника) без поважних причин заява може розглядатися за його відсутності.

У разі якщо виборний орган первинної профспілкової організації не утворюється, щодо на розірвання трудового договору надає профспілковий представник, уповноважений на представництво інтересів членів профспілки згідно із статутом.

Виборний орган первинної профспілкової організації (профспілковий представник) повідомляє власника або уповноваженого ним органу про

прийняте рішення у письмовій формі в триденний строк після його прийняття. У разі пропуску цього строку вважається, що виборчий орган першої інстанції є складом професійної організації представників професії на розірвання трудового договору.

Як вбачається з матеріальних справ, Кошперном РРТ, на виконання вказання вищого органу, 23 жовтня 2014 року було внесено подання до надання Первинній професійній організації Кошперну РРТ зазначеної згоди на письмовий письмовий акт внутрішнього аудиту Кошперну РРТ Босого Ю.М. згідно зі скаргою на плату та чисельності професії Кошперну РРТ. Крім того, 24 жовтня 2014 року Голові Первинної професійної організації Кошперну РРТ Гуляку М.В. було надіслано телеграму з проханням надати адміністрації Кошперну РРТ відповідні документи на подання подання до надання відповідного рішення відправленої квитанцією від 24 жовтня 2014 року № 6449 (ч. с. 180-182).

Оскільки Первинній професійній організації Кошперну РРТ було відомо про складовий акт плати та чисельності працівників, тому відповідно до ст. 43 КЗпП України Первинна професійна організація Кошперну РРТ повинна була прийняти рішення про надання згоди на зазначення Босого Ю.М. від 27 жовтня 2014 року у встановлений термін, а саме пізніше 27 жовтня 2014 року та повідомити Кошперні РРТ про прийняте рішення у письмовій формі в триденний строк після його прийняття, тобто до 10 листопада 2014 року.

Суд першої інстанції, на порушення вимог ст. ст. 212-214 ЦПК України, позитивно висловився щодо обставин справи не врахував та не звернув уваги на те, що на момент звільнення Босого Ю.М. з посади, 12 листопада 2014 року Первинна професійна організація Кошперну РРТ не повідомила у визначений законом строк Кошперні РРТ про прийняте рішення щодо надання згоди на звільнення Босого Ю.М., у зв'язку з чим не зробив відповідні процесні висновки з урахуванням положень ч. 5 ст. 43 КЗпП України, а саме: «...вимога до виборчого органу першої професійної організації професії (жовта) надати згоду на звільнення працівника або уповноваженому ним органу (жовта) в письмовій формі в триденний строк після його прийняття. У разі пропуску цього строку вважається, що виборчий орган першої професійної організації (професійний представник) дав згоду на розірвання трудового договору».

Суд апеляційної інстанції, залишаючи рішення суду першої інстанції без змін, виміг ст. ст. 303, 311 ЦПК України не зважав на порушення судом першої інстанції вимог ч. 5 ст. 43 КЗпП України, а саме: «...вимога до виборчого органу першої професійної організації (професійний представник) надати згоду на звільнення працівника або уповноваженому ним органу (жовта) в письмовій формі в триденний строк після його прийняття. У разі пропуску цього строку вважається, що виборчий орган першої професійної організації (професійний представник) дав згоду на розірвання трудового договору».

За таких обставин, скасуючи судові рішення підлягають скасуванню з підстав, передбачених ст. 331 ЦПК України, з передачею справи на новий розгляд до суду першої інстанції.

Керуватись ст. ст. 336, 338 ЦПК України. Суддя судової палати у цивільних справах Вишого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних кримінальних справ

у х в а л и л и:

Касаційну скаргу Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення задовольнити частково.

Рішення Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 25 лютого 2015 року та ухвалу апеляційного суду Київської області від 29 квітня 2015 року скасувати. Справу направити на новий розгляд до суду першої інстанції.

Умова оскарження не підлягає.

Головуючий

В.О. Кувшинов

Судді

Т.І. Ізмайлова

О.В. Калстова

В.І. Мартинюк

М.І. Наумчук

В
І
Г
А
В
Т
І
О
В
У
ІІ
ІІ
ІІІ